ԱՐԵՎԱԼԵՑ ՁԷՄԱԶԻԼ ԱԽ. ԱՆ ԱԼԱԹ.

ՕՆ ՏՕԳՈՒԶՈՒՆՃՈՒ ՄԷՆԷ ՆՈՒՄԷՐՈ 953 ՕԳՈՍՏՈՍ 18 ՉՈՐՇԱԹՊԱ 1871

ԱԼԱՖՐԱՆԿԱ 30 ՕԳՈՍՏՈՍ 1871

ՄԷՇՄՈՒԱՑԸ

Իշ պու Մէշմուսը Հավատիս, հեր հաֆթա ճումաա էրթէսի կիւնլէրի պէջի-ք նիւսխէսի, սայիր կիւնլէր Բուզնամէսի նէշը օլունմադ տըր։

Մենէլկի բէշ ին Բուզնամէսի իլէ 150 ղրշ.
Ալթը այլըզը քէզալ իք . . . . . 80 »
Իւչ այլըզը քէզալ իք . . . . . 45 »
Մէշմուանըն թանէսի 40 վէ Բուզնամէ 20 փրյ.
Տաշ բալար իչիւն պէհէր նումէրօսունա փօսթախանէ աճրէթի ալընմաղը խոսէթէն պէյան օլունուր։

ՀԱՅԱՏԻՍ

Իլանաթըն պէհէր սրրասը պիր տէֆալըգ 5 ղրշ.
Իքի տէֆա իչիւն պէհէր տէֆասընա . . 2 »
Իւչ տէֆա իչիւն պէհէր տէֆասընա . . 1½ »
Իւչ տէֆասան զիատէ օլան, վէ զայէթ սաղուն իլանաթ իչիւն այրըճա բազարլըգ օլունուր։
Տաշ բալարտան կելէն մէքթուպ վէ իլանաթըն քօսթա մէսարիֆլէրի, կէօնտէրէնլէրին իւզերինէ օլտուղու պու մահալտէ պէյան օլունուր։

ՈՒՄՈՒՐՈՒ ԲՕԼԻԹԻԳԻՅԷ, ՊԵԼԼԷՏԻՅԷ, ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ

ՎԷ ՄԷՎԱՏՔԷ ԵՎ ՓՈՒՆԱՅՔԷ ՍԱՅՅԻՐԷՅԷ ՄՈՒՍԹԱՖԱԼԻԳ ՂԱԶԷԹԱ

ԱՍԻԹԱՆԷ 18 ՕԳՈՍՏՈՍ

Հռովմի Լիպերթա լրագրոյն մէջ հետևեալը կը կարդանք։

ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ ԵՒ ՊԱՊ

Ուրիշ անգամներ կարևոր յօդուածներ ընդունած անձերնէս մէկէն, հետևեալ նամակը կ'ընդունինք, որն որ սրբազան քահանայապետին Հռովմէական համալսարանին դասատուներուն ուղղած կոնդակին վրայօք խորհրդածութիւններ կընէ։

Կղերական լրագիրները մեղի դրող անձին պատճառաբանութեանցը չկարենալով պատասխանել, դուցէ կ'ըսեն թէ, ստորագրութիւն չունեցող նամակի մը ծանրակշռութիւն տալու հարկ չկայ։ Բայց միթէ, կղերականաց գրուածքը միշտ ստորագրութեամբ հրատարակուած է։

Բայց ասոի, ստորագրութեանց խնդիրը յուզելով՝ չեն իմանար որ իրենց սգւով չափ պաշտպանած և հեռուած դրութեան՝ մէկ դաւալի կողմը կը յայտնեն և կը խոյտառակեն։ Որովհետև ակն յանդիման երևնայ որ եթէ եկեղեցին հաղածանք և բռնութիւն գործածելէ դադրելու ըլլայ, և իր կարծիքը յայտնողը խըստութեամբ չպատժէ, միով բանիւ այն ճշմարիտ ազատութիւնը վայելելու ըլլայ՝ որ իրեն ալ այնքան սիրելի է, և որուն կը վերաբերի Ս. Բեռնարդոսին այն վկայութիւնը, զոր դեբատիճան եկեղեցական մը մօտ օրերս կը յիշեցնէր, այն ատեն կարող կ'ըլլայ իւրաքանչիւր ոք իր դրուածոյ տակը իր անունը դնել։

Արդ, եթէ ստորագրութեամբ և եթէ ոչ, ահաւասիկ յարգոյ բարեկամնեներնուս մեղի ուղղած իմաստալից նամակը։

Յարգոյ բարեկամ.

Քահանայապետէն իր վոխանորդ դարտինալին ուղղուած կոնդակը որն որ ձեր պատուական լրագրոյն 135 երորդ թուոյն մէջ հրատարակած էիք, այնչափ մեկզմեկու հակառակ և զանազան դատողութեանց և խորհրդածութեանց պատճառ եղաւ, որ հարկ կը սեպեմ հասարակաց կարծիքը լուսաւորելու և ուղղելու համար այս նիւթին վրայօք յառաջ բերել կաթողիկէ Աստուածաբանական և կանոնական իրաւանց դիւրիմաց, համառօտ և ամեն մարդուն իմանալի սկզբունքները։ Այս վախճանիս համար՝ համառօտ կանոնական Աստուածաբանական լուծումն մը ընեմ վերոյիշեալ կոնդակին՝ զոր կը յուսամ թէ ձեր լրագրովը հրատարակելու կը բարեհաճիք։

Մէկդի թողլով համալսարանին դասատուաց դէմ կոնդակին մէջ գրտնուած անքաղաքավարական բացատրութիւնները, որոնք ամենուին չեն կրնար համաձայնիլ այն քրիստոնէական սիրոյն՝ որով հաւատացելոց հայրը՝ պէտք է որ ղգածեալ ըլլայ, մանաւանդ նկատմամբ առ մոլորեալս, կամ առ մոլորեալ կարծեցեալս, ղի այդպիսի բացատրութիւնները երբէք չեն տրամադրեր սիրտերը 'ի դարձ, զոր աղօթիւք կը խնդրեմ, կըսէ յԱստուծոյ. էական երկու մասունք կը տեսնանք նոյն կոնդակին մէջ՝ զորս 'ի քննութիւն առնել պատշաճ կը համարինք. այս է առաջին, այն յանցանքը որ Տէօլլինկէրին ուղղեալ թղթոյն ստորագրողներուն վրայ կը դրուի. երկրորդ, պատիժը յոր կը դատապարտէ զանոնք քահանայապետը։ Այս ամենը բնական և արդարացի գործ է, որովհետև առանց գործեալ յանցանաց մէկը պատժոյ մը չը-կրնար դատապարտուիլ։ Արդ տեսնանք թէ ո՞րն է յանցանքը և ո՞ր՞ պատիժը։

Յանցանքը՝ ուղղերձի մը ստորագրելն է որն որ ինչպէս կըսուի լեցուն է եղեր սխալներով, հայհոյութիւններով և անհաւատութեամբ։

Եթէ ուղղերձը միայն սխալներ բովանդակած ըլլար, յայտ է թէ անոր ստորագրութիւն դնելը յանցանք մը չէր կրնար համարուիլ, որովհետև առանց յանցանաց սխալմունքներ կրնան ըլլալ. և թէպէտ յանցանօք ալ ըլլար՝ եկեղեցական իշխանութիւնը իրաւունք չունի զանոնք միշտ յարտաքին ատենի պատժելու՝ այն պատժով որով կոնդակը կուզէ պատժել։ Նոյնը կրնանք ըսել հայհոյութեանց համար ալ՝ քանի որ հերետիկոսական չեն։ Ուստի կոնդակին դրած պատիժը պէտք է որ ենթադրած անհաւատութեան և ուղղերձին հերետիկոսական բնութեան վրայ հիմնած ըլլայ։ Ուստի տեսնանք թէ արդեօք ճշմարտապէս անհաւատութեամբ և հերետիկոսութեամբ լի՞ է այդ ուղղերձը։

Ուղղերձին պարունակած իմաստին բովանդակութիւնը՝ քահանայապետին անձնական անսխալութեան մերժումն է, ինչպէս յայտնի երևնայ Տէօլլինկէրին ուղղեալ նամակին ընթացքէն։

Իսկ 'ի մասնաւորի՝ ուղղերձին մէջ բովանդակուած հաւատոյ վերաբերեալ ուրիշ բացատրութիւն մը չկայ, բայց եթէ որ Տրիտենդեան ժողովքին հետ յարաբերութիւն մը ունի։

Ուղղերձին ընդհանուր բովանդակութիւնը հերետիկոսական է՞ մի, ոչ բնաւ. և այս յայտնի կերևնայ թէ ժողովոյն պարագաներէն՝ որուն մէջ անձնական անսխալութիւնը վճռուած կը պահանջուի, և թէ այս վարդապետութեան ներքին յատկութիւններէն։ Նախ և առաջ Վատիկանեան ժողովոյ մէջ եպիսկոպոսները այն ամենահարկաւոր բարոյական ազատութիւնը չունեցան՝ որով կարող ըլլային ընդհանուր եկեղեցւոյ աւանդութիւնը քննել և ճանչնալ, և ոչ իսկ բարոյական համաձայնութեամբ վրճռուեցան. մանաւանդ թէ հակառակ կեցող եպիսկոպոսները՝ մէկալնոց բաղդատելով թէ և սակաւ, բայց և այնպէս բազմաթիւ էին (այսինքն 90էն աւելի) և ինչպէս ամենուն յայտնի է իմաստնագոյնները և երևելիները, այնպէս որ եթէ փոխանակ քուէները հաշուելու կշռել հարկ ըլլար անսխալականութիւնը պաշտպանողները իրենց դատը կը կորսնցնէին։

Դարձեալ Վատիկանեան ժողովքը դեռ լմնցած չէ. այլ ընդհատած միայն, և իր վճիռները եպիսկոպոսաց ստորագրութեամբ և քահանայապետին հաստատութեամբը, (որն որ եպիսկոպոսաց ստորագրութենէն նախընթաց չկրնար ըլլալ) վաւերացած չեն. ուստի եպիսկոպոսները կրնան տակաւին փոփոխել նախընթաց նիստերուն որոշողութիւնները։ Վատիկանեան ժողովքը այս վիճակին մէջ գտնուելով, որն որ ամենուն հրապարակաւ յայտնի է, իրեն հաւատոյ վճիռները չեն կրնար հաւատացելոց իբրև մասն հաւատոյ առաջարկուիլ, և ով որ չհաւատալու ըլլայ նէ հերետիկոս չը սեպուիր և ուղղափառ եկեղեցիէն դուրս ելած չըլլար։

Մանաւանդ թէ այս վարդապետութեան եթէ ներքին պատճառները քննելու ըլլանք, կը տեսնանք որ ընդհանուր եկեղեցոյ աւանդութեանը բոլորովին դէմ է, և ով որ զանիկայ կդաւանի և կուսուցանէ հերետիկոս է և ընդհանուր եկեղեցիէն դուրս։

Ես այս առաջարկութիւնը չեմ ուզեր և չեմ կրնար այս յօդուածիս մէջ հաստատել, որովհետև խիստ երկար կըլլայ, և հարկաւորութիւն ալ չիկայ, վասն զի արդէն քաջ եկեղեցականներ աս բանս հաստատած և դիտութեան մէջ ընդունած են։ Բաւական կհամարիմ՝ ինծի այսչափ ցուցնելը, որ այս խնդրոյս [illegible] այօք դեռ ժողովական վճիռ [illegible] ուած չէ. ուստի տակաւին գիտնականաց կը վերաբերի այս խնդիրը և այնպէս համալսարանին դասատուները իրենց որոշողութիւնը յայտնելու։ Եկեղեցական իշխանութեան իրաւունքը յափշտակած չեն համարուիր։

Ուղղերձին Տրիտենդեան ժողովոյն վրայօք զուրցածը հերետիկոսակա՞ն է մի. ուղղերձը կըսէ թէ, Տրիտենդեան ժողովոյն ըրած եկեղեցւոյ վերանորոգութիւնը անկատար եղաւ, և թէ Ս. գիրքը հաւատացելոց սրտին վրայ դնելու, և կղերը աշխարհականաց հետ եկեղեցական իրերու մէջ միաւորելու տեղ հակառակը գործեց։ Արդ այս խօսքերը ոչ եթէ ժողովոյն տուած հաւատոյ վճիռներուն կվերաբերին, այլ բարեկարգականներուն, որոնց վրայ իւրաքանչիւր ոք կրնայ վիճաբանել և կատարելագործուելու ընդունակ համրել առանց հերետիկոս ըլլալու կամ կաթողիկէ եկեղեցիէն դուրս համրուելու։

Ուստի կրնանք հետևցնել թէ, ուղղերձը ամենևին հերետիկոսական նախադասութիւն մը չը բովանդակեր. և այնպէս զանիկայ ստորագրողներուն դէմ դրուած պատիժը արդար չըլլալով ոչինչ է։ Իսկ թէ մէջի եղած բացատրութիւններէն ոմանք ժամանակիս դիտութեան անտեղեակ եղողներուն եկեղիմի կամ ծուռ մեկնութեան առիթ եղած է նէ՝ եկեղեցական իշխանութիւնը պէտք էր որ բանադրանօք չպատժած նախ նոյն խօսքերուն մեկնութիւնը խնդրէր, և սովորական նախընթաց ազդարարութիւնները ընէր, զորոնք չը բրաւ։ Յանցանաց անգոյութիւնը ցուցնելնէս վերջը, դանք հիմայ պատժոյն վրայ խօսելու։ Այս պատիժը մեծ նզովք մըն է, եկեղեցիէն բաժնել է ուղղերձին ստորագրողները, և համալսարանին ուսումնականաց արգելք մը իրենց դասաւորութիւնը յառաջ չտանելու։

Ուստի պինտ առաջ պէտք է գիտցուի, թէ արդեօք այս բանադրանքը արդարացի՞ է թէ անարդար։ Ինչպէս Ս. Թովմաս կը գրուցէ, Յաւ. խնդ. 21 յօդ. 4։ Նզովքը երկու կերպով անարդար կըլլայ. կամ արդարի մը դէմ տրուած ըլլալուն համար, թէ և 'ի դատաստանի յանցաւոր ցուցուած ըլլայ, և կամ 'ի կա-

նոնաց պահանջուած նախընթաց աղ-դարարութիւնները զանց առնուած ըլլալնուն համար (տես նոյնպէս Քունիլլիադի բարոյական Աստուա-ծաբանութեան. ճառ. ԺԴ. Գլ. Ա. յօդ. Զ.)։ Արդ այս նզովքը որուն վրայ կը խօսինք, այս կրկին պատ-ճառներուն համար ալ անարդար է, բայց մեղի ուղղերձին և հետևա-բար անոր ստորագրողներուն անմե-ղութիւնը ցուցնելիս բաւական է։ Անարդար նզովքը ոչինչ է ըստ ամե-նայն Աստուածաբանից և Ս. վար-դապետին Թովմայի, այսինքն է, չը պարտաւորէր զմարդը ոչ 'ի խղճի մտաց և ոչ արտաքին ատենի բանադ-բանաց հետեւանքներուն ենթար-կուելու. եթէ ոչ այնչափ որչափ որ խոհեմութիւնը կպահանջէ մեծ դայ-թակղութիւններու և եկեղեցւոյ մէջ խռովութեան առիթ չտալու համար։

Ուսումնականաց նայելով՝ անոնց եղած անիրաւութիւնը աւելի մեծ է։ Եւ յիրաւի վասն զի արդարապէս կարգուած մեծ նզովքին հետևու-թիւններէն մէկն ալ՝ զհաւատացեա-լը 'ի հաղորդակցութենէ այլոց բաժ-նելն է 'ի քաղաքական իրս. և քահա-նայապետին կոնդակն ալ՝ նզովքին այս զօրութեանը վրայ հիմնելով՝ կ'արգիլէ կոր ուսանողաց՝ ստորագ-րող վարպետներէն դաս առնելու։ Բայց պէտք էր յիշել թէ, կաթուղի-կէ և նոյն ինքն Հռովմէական Աստ-ուածաբանութիւնը հինգ պատճառ կը համրէ՝ որոնք կ'արդարացնեն ըզ-մարդը այս պատժոյն ենթարկուե-լէն, և օրինաւոր կընծայեն հաղոր-դակցելու 'ի քաղաքական իրս, ևս և եթէ նզովքը արդարացի ըլլայ։ Յիշ-ուած հինգ պատճառները հետևեալ-ներն են. օգուտ, օրէնք, հպատա-կութիւն, տգիտութիւն, հարկ։ Օգ-տակարութիւն ըսելով թէ հոգևորը և թէ մարմնաւոր մեծ օգուտ մը կի-մանան (Տես Քունիլլիադի. Գլ. Բ. Յօդ. Զ.)

Ըսել է թէ այս պատճառը՝ ամեն իրաւամբ և բարի խղճիւ կ'արդարա-ցընէ համալսարանին աշակերտները, որոնք պարտաւորեալ են՝ նոյն վար-պետներէն իրենց դասաւութիւնը յառաջ տանելու, անկէց քաղած թէ մտաւոր դիտական և թէ մարմնա-ւոր շահերնուն համար. ըստ որում անանկով իրենց օգտակար քաղաքա-կան դիրք մը ստանալու յարմար կըր-նան ըլլալ։ Այս խորհրդածութիւն-ները՝ պէտք է որ քահանայապետին խղճին և սրտին վրայ մեծ բեռ մը ըլլայ, և կը յուսամ որ վերջապէս անմեղ երիտասարդներու վրայ դըր-ուած այսպիսի ծանր պատիժը յետս կը կոչէ։ Զիարդ և իցէ, աշակերտ-ները իրենց իրաւամբը վարուելու ա-զատ են, ասոր երկբայութիւն չկայ։

Արժանահաւատ անձէ մը լսեցի թէ քահանայապետը Քարտինալի մը հետ խօսած ժամանակ՝ դանդաղեր է, որ դրուած նզովքին ոմանք խիստ իմաստ մը տուած ըլլան, ըսելով թէ, ինքը ոչ եթէ 'ի քաղաքական իրս, այլ միայն կրօնական իմաստով հաղորդակցու-թիւնը արգիլած է։

Դուցէ ըսուի թէ, որպիսի՞ մեծ հոգևոր ծնաներ չեն կրնար ըլլալ ա-շակերտաց անհաւատ վարպետներուն դասատուութենէն։ Դէպ և առաջ բա-ցարձակապէս կը ժխտեմ, անոնց վար-դապետութեան անհաւատական և հերետիկոսական ըլլալը, ինչպէս որ արդէն ցուցուցի՝ ուղղերձը լուծած ժամանակս և կը յաւելում թէ, վե-րոյիշեալ դասատուները Աստուա-ծաբանութիւն սորվեցնելու կամ կը-

րօնական խնդիրներու վրայ խօսե-լու չեն երթար կոր համալսարան։ Իսկ եթէ երբեմն դիպուածական խօսակցութիւն մը ըլլայ, դիտնան երկչոտները, թէ այսպիսի դիպ-ուածական խօսակցութիւններ ամմէն տեղ կրնան հանդիպիլ, և թէ այսպի-սի խօսք լսել չուզող երիտասարդ մը՝ պէտք է որ չորս պատի մէջ փակուի և 'մարդու մը հետ չխօսի։ Ուստի Հռովմայ բարի ժողովրդապետները և նոյն ինքն քահանայապետը դիտ-նան թէ անհաւատութեան առջևը առնելու մի միայն միջոց, չէ թէ ե-րիտասարդները ուսմունքէ զրկելով պարապորդ կեանք անցնել տալն է, հապա մոլորութեանց դէմ հաստա-տուն և հիմնական կրօնական զօ-ութիւն մը պէտք է տալ անոնց։

Գուցէ ինծի ընդդիմութիւն ը-նեն, ըսելով, թէ ուրեմն դուն եթէ ուղղերձը ստորագրողներուն, և եթէ համալսարանին աշակերտներուն յոր-դոր կուտաս կոր քահանայապետին կոնդակին դէմ ղինելու։ Արդ ի՞նչ-պէս կրնաս այս բանս ընել բարի խղճիւ, կը պատասխանեմ. թէ այո՛ կը յորդորեմ խոհեմութիւն և արդարա-ցի ընդդիմութիւն մը ընելու, որն որ ինչպէս կաթողիկէ Աստուածաբանա-կան և իրաւաբանական ուղիղ ըսկըզ-բունքներով ցուցուցի թէ բարի խըղ-ճի մտօք կրնայ ըլլալիլ։

Եթէ աւելի դիւրիմաց և բացա-յայտ ցուցմունք մըն ալ ուզուելու ըլլայ նէ՝ եկեղեցական պատմութիւն-ներէն կրնանք գտնալ որ մեղի բիւ-րաւոր օրինակներ կցուցնէ բազմա-թիւ ուղղափառաց և սուրբ եպիս-կոպոսաց՝, որոնք քաջապէս դէմ կե-ցաւ քահանայապետական վճիռնե-րուն և կոնդակներուն անոնց անիրաւ և ճնշապակար ըլլալուն համար։ Եւ զարմանալին այն է որ, այս ընդդի-մութիւնը այնչափ աւելի խիստ և զօրաւոր էր, ինչ չափ որ այն ժամա-նակը հաւատքը աւելի եռանդուն էր և ասոր հակառակը քանի որ հա-ւատքը և կրօնքը աշխարհիս վրայ նուազելու սկսաւ, այնչափ համեմա-տութեամբ տիրապետական հոգին և հասարակութեան տկարութիւնը ա-ւելցաւ։ Այս ալ կը յաւելում թէ իմ ըրածս յորդորել չէ, այլ նախատես ըլլալ այնպիսի գործոյ մը, որ 'ի-հարկէ պիտի կատարուի այսպիսի ժամանակ մը։

Զիզողութեան՝ վ իճաբանութեան՝ և քննութեան հոգին որ մեր ժամա-նակը ուզենք չուզենք կը տիրէ կոր քաղաքական աշխարհիս մէջ, բոլո-րովին հակառակ է այս եկեղեցական արգիլմանց. ուստի եկեղեցին խո-հեմութիւն ըրած կըլլայ, եթէ իր հոգևոր զենքերը արհամարհելի և ծիծաղելի ըլլալու չենթարկէ։ Ընդ-հանուր ամենայն Քրիստոնէից գտնը-ուած հիմակուան վ իճակին մէջ, աւե-տարանական հոգին ուրիշ խորհուրդ չկրնար տալ Հռովմէական եկեղեցւոյն բայց եթէ, որ մեկդի թողլով թըշ-նամանքները, նզովքները, հպարտու-թիւնները, ընդհատած տիեզերական ժողովքը՝ նորէն գումարէ՝ ընդունելի եղանակաւ հրաւիրելով՝ բոլոր Քրիս-տոնէութեան հետ ևս և անոր բաժան-եալ անդամները, լիուլի աղաչութիւն ընորհելով ժողովոյն՝ որուն կը պատ-կանի եկեղեցւոյ մէջ գերագոյն իշ-խանութիւնը։ Ասանկով միայն հնարէ մրրիկը խաղաղցնել, և ընդհանուր եկեղեցնոյ բաժանեալ անդամները միաւորել։

Մատուցանելով ձեզի իմ յարգա-կան ողջոյնս, Պ. Խմբագիր, եմ միշտ ևն։

ՍՕՆ ՀԱՎԱՏԻՍԼԷՐ

Փարիս 25 օգոստոս.

Մ. Թիէր, ասաքիրի միւսթահֆըզէի միլիյէնին լաղվընտան պահս իյլէտիյի սը-բատա, ասաքիրի մէրգումէնին հալը ին-թիզամը հագգընտա օլան մուամէլաթտա սէրպէսթիի քեամիլէ թալեպ վէ էյամի թէչէպպիւսինէ կէլինճէ, միլլէթ մէճլի-սինին էմնիյէթի, քէսպի թէնէզզիւլ իթ-միշ իսէ տէ, ֆագաթ պունունլա պէրապէր, քեաֆֆէի մէսէլէյի թէվիյէյէ մուվաֆ-ֆագ պուլունմագ էմէլինտէ օլտուղունու պէյան իյլէմիշ տիր։ (Պունուն իւզէրինէ սաղ գօլ աղալարը վէլիլէ վէ սօլ գօլ ա-ղալարը թահսին իթմիշլէր տիր։)

Ղազէթալար եէքտիլ վէ եէքճիհէթ օ-լարագ, միլլէթ մէճլիսինտէ օլան մի-պայէնէթի էֆքեար իւզէրինէ իզհարը թէ-էսսիւֆ իտէյօրլար։

Փարիս 26 օգոստոս.

Ասաքիրի միւսթահֆըզէի միլիյէնին լաղվընա տայիր գարար վէրիլմիքտէն սօղրա, միլլէթ մէճլիսինտէ հիչ պիր միւհիմմ վագաա մուդու պուլմամը տըր։

Ճէնէրալ Ֆէտէրպ, միլլէթ մէճլիսի ադայրղընտան իսթիֆա իթմիշ տիր։

Ղազէթալարտան էքսէրիսի, հալը հադրը զայէթ միւշէվվէշ պիր սուրէթտէ նազար իտէյօրլար։

Վիէննա 25 օգոստոս.

Ղազէթալարա իսթինատ իտէն պազը ֆրգալարըն իհրա իթտիքլէրի մուամէլաթը նամէշրուէյէ գարշը տիւնքի կիւն ըսմի պիր ղազէթանըն, պու խուսուստա ու-մում էհալինին իտրաք վէ մուհաքէմէսինէ միւրաճաաթ իտէր սուրէթտէ նէշր իյլէ-տիյի պէյանաթա ղազէթալար թարաֆըն-տան իթիրազ օլունույօր։

Շէհրին տայիրէի պէլէտիյէսինին լաղ-վը իհթիմալտէն օլաճագ տըր։ Մ. տը Պայսթ, Վիէննա շէհրինին զանտիտալը-ղընը գապուլ իթմէմիշ տիր։

Աշաղը Աւսթրիա տէնիլէն էյալէթէն պաշգա սայիր էյալէթլէր, սուրէթի զա-հիրէյէ նազարէն, հեյէթի վիւքէլայա հէմ էֆքեար մէպուսլար իսթիհսալ իտէճէք-լէր տիր։ Մուխալիֆ օլան ֆրգա, Բար-լամէնթօտա իշ կէօրմէմէք թէհտիտինի ի-տիյօր։

Աւսթրիա վէ Ալէմանեա հիւքիւմէթի պէյնինտէ պիր իթթիֆագ վուղու պուլ-տուղու հավատիսի զամանը ամմէճէ սահիհ կէօրինիյօր։

Գօլէրանըն Աւսթրիա մէմալիքինէ տուխուլինի մէն իչին իթթիսալ օլունան թէտապիրի իհթիրազքեարանէ էհալի թա-րաֆընտան թահսին զբլընմըշ տըր։

Սէմլին 25 օգոստոս.

Մէմլէքէթէյն էմարէթի մասլահաթ-կիւզարը, Բում էլի շըմէն տը ֆէրլէրին Ալէքսինաց եաղընընտա օլան պիր մա-հէլլտէ պաղլանմասը իչին Մ. տը Հիրշ իլէ միւքեալէմէ իյլէմիշ տիր։ Մ. տը Հիրշ պու պապտէ պիր մըգտար թազմինաթ թալեպ իտէյօր։

Վիէննա 26 օգոստոս։

Նիզամնամէ վէ իսթիհսալաթը ճէ-տիտէ հագգընտա ղազէթալար միւճատ-լէյէ տէվամ իտէյօրլար։

Էհալի թարաֆընտան պէյան օլունան մէթալիպատէն տօլայը, Իթալեալը Թիրօլ նամ քիմէնէ իլէ պիր մուգավէլէ ադաը իչին օլան մուխալէրաթ պօչա չըդմըշ տըր։

Բօմա 25 օգոստոս.

Ֆրանսանըն եէնի խարիճիյէ նազիրը, Մ. տը Բէմիւզա, Սէնիս տաղընըն ալ-թընտան եաբըլմըշ օլան չըմէն տը ֆէրին բէսմի քիւշատը զիյնէթինէ հաղրը պու-լունաճագ տըր։

Իթալեա հէյեէթի վիւքէլաբընտան Մ. Սէլլա, միւսքիրաթ իւզէրինէ եէնի պիր վէրկի վաղ օլունուսպ, 40 միլեոն իրատ հասրլ օլաճաղընը եաղընտա միլ-լէթ մէճլիսինէ թէքլիֆ վէ պէյան իտէ-ճէք տիր։

Ֆրանսա վէ Աւսթրիա վէ Ֆիլէմէնք վէ Պէլճիքա մուրախխասլարը, օգոստոս

23 (1) իւնէ թէսատուֆ իտէն զիյնէթ միւ-նասէպէթի իլէ Բաբա հաղրէթլէրինի թէպ-րիք էյլէմիշլէր տիր։

Գօպլէնց 26 օգոստոս.

Խմբէրաթօր Կիյեօմա հէնուզ բէսմի վիզիթայը իճրա իթմիշ օլան Աւսթրիա իմբէրաթօրու եաղըն կիւնլէրտէ պուրա-յա կէլէճէք տիր։

Մատրիտ 26 օգոստոս.

Վիթթօրիատա տօն Գարլոս թարաֆ-կիրլերի թարաֆընտան պիր հալը իսթիֆ-լալ զուհուր իթմիշ օլուպ, ասաքիրի խասսանըն իւչ պէօլիւք գարապինալը ասքէրլէրի, մէրգուման ասըլար իւղէրինէ սէվգ օլունմուշ տուր։

Պէլկրատ 26 օգոստոս.

Սըրպըն պէօյիւք միլլէթ մէճլիսի ադալարը, սեպտեմբեր այը իպթիտասքն-տա ադտը թէճէմմիւէ տավէթ օլունմուշ-լար տըր։

Մ. Վաքարէսքօ, Մ. Գանթաքիւզէ-նօ եէրինէ կէչիյօր։

Փարիս 25 օգոստոս.

Պարօն Արնիմ, Բրուսիա ասքէրլէրի-նին մէմալիքի Ֆրանսատան իսրաճը իյլն մուխապէրէ իյլէմէք իւղրէ եարընքի կիւն Վէրսայլտա պէքլէնիյօր։

Ֆրանսանըն Անվէրս չէհրինտէ գօլէրա-նըն զուհուր իյլէտիյի սէօյլէնիյօր։

Լիոն չէհրինտէ գարըշըգլըգլար զու-հուր իյլէտիյի հավատիսին ասլը եօգ տուր։

Փարիս 26 օգոստոս.

Գօմիսիօնու մախսուսսուն թէրթիպ իյ-լէտիյի բաբօրթօտա, հիւքիւմէթ նազա-րէթլէրինին գաթիէն Վէրսայլա նազլ ու իպգասը լայիհասընին նազարը տիդգաթա ալընմասը միլլէթ մէճլիսի էօնիւնտէ պէ-յան գըլընմըշ տըր։

Ասաքիրի միւսթահֆըզէի միլիյէնին լաղ-վը հագգընտա թէրթիպ օլունան լայիհա-նընն մէճմույի գապուլ օլունմուշ տուր։

Էնտէբանտանս Պէյժ ղազէթասը, Անվէրս չէհրինտէ գօլէրա զուհուրի ավա-տիսինի թէքզիպ իտէյօր։

Վիէննա 26 օգոստոս.

Աւսթրիա իմբէրաթօրու, Սալց-պուրկտա Ալէմանեա իմբէրաթօրու-նու բասթլայաճագ տըր։

Վիէննա 27 օգոստոս.

Մ. տը Պայսթըն հալը քէսպի զա-աֆ իտէյօր տէյի շույու պուլան թէ-վաթուրլարըն ասլ ու էսասը եօգ տուր։

Ֆլօրանսա 27 օգոստոս.

Բօմատա պազը քէսան թարա-ֆընտան գարըշըդլըգլար չըգարըլ-մըշ, վէ պու բամբըրտա պիր քի-շի էօլմիշ վէ պիր գայը տախի եա-բանմըշ իսէտ, շէհրի մէգքիւրտէ շիտտի քեամիլէն ասայիշի հալ իատէ վէ իպգա իյլէմիշ տիր։

Մատրիտ 26 օգոստոս.

Ցօն Գարլոս թարաֆկիրլերի ըմ-պանեայա տուխուլ իթմէք թէչէպ-պիւսիւ մէճլում տուր։

Աթինա 23 օգոստոս.

Տիւնքի կիւն, Լամիատա պիր պարութ մաղուզասը իւղէրինէ սահգա ինիպ, պարութ ամէէշ ալըպ, շէհրի իչինտէ խասարաթը մուճիպ օլմուշ տուր։ Շէհրին սէքէնէլէրի, զայէթ շէտիտ պօրա էսնասընտա, օրատան գայմըշլար տըր։

Վիէննա 27 օգոստոս.

Մէպուսան ինթիխապը իչին օլան հէյէճան, շիտտէթ իւզրէ տէվամ իտէյօր։ Սապրդ մուխալիֆ օլան ֆրգա, քէնտի հալ վէ թարիգլէրինի պրագմամագ իչին ղազէթալարը թէչմիգ իտէյօր։

Պէրլին 27 օգոստոս.

Էֆքեարը ամմէ յէ նազարէն, Ֆը-բանատա օլան հալը հագրը մէճ-հուլ տուր։ Մ. Թիէր, կիւճ հալ իլէ հիւքիւմէթտէ դալապիլէճէք իսկիշ,

---

(1) Պու զիյնէթ, չըդան ճումա իր-թէսի կիւնքի նիւսխէսիմզատ տէրճ օլու-նան Բօմա մէքթուպունտա թաֆսիլ վէ պէյան գըլընմըշ տըր։

վէ միւշարիէյհ հագդընտա օլան էմ-նիյէթսիզլիք, միլլէթ մէճլիսինին պէօյիւք գըսմընա սիրայէթ իտէճէք իմիշ։

Փարիս 27 օգոստոս.

Վէրսայլտա պուլունան մէպուսա-նըն էքսէրիյէթի, շիմոիքի միլլէթ մէճլիսինի, մէճլիսի նիզամիյէ իլան իթմէք նիյէթինտէ իմիշ։

Տայիրէի պէլէտիյէ, իքրամիյէլի վէ սէնէտէ եիւզտէ 3 ֆայիզլէ պիր իսթիգրազը ադտընա դարար վէր-տի։

Հէր նէ գատար Մ. Ռուվիէ, Պուշ-տիւ Ռօն էյալէթինին հալը մուհասէ-րէսինին գալաբրըլմասը իչին նութգ իյլէմիշ իսէտէ, հալը մուհասէրէ լա-գա օլունմուշ տուր։

Լիզլօն 27 օգոստոս.

Բրէնա Հիւմպերթ, շէհրիմիզտէ պէքլէնիյօր։

Վիէննա 28 օգոստոս.

Աւսթրիա իլէ Ալէմանեա պէյնին-տէ ագտ օլունաճագ իթթիֆագտան մագսէտ Էւրոպատա սուլհ ու սալա-հը պագը սագլամագ օլաճագ իմիշ։

Ալէմանեա իմբէրաթօրու, Ռու-սիա իլէ Աւսթրիա հիւքիւմէթի պէյ-նինտէ վագը օլան մէվատտը մուխ-թէլիֆէ իւզէրինէ, հիւքիւմէթէյնի մէզքիւրէթէյն մէյանընտա պիր իմ-թիզաճ հասըլ ըթմէյի դապուլ իտէ-ճէք իմիշ։

Պէրլին 28 օգոստոս.

Ցուվարճը ամէլէլերի թաթիլի ամէլ ըթմիշլէր իտի իսէտէ, եինէ իշէ պաշլամըշլար տըր։

Լօնտրա 28 օգոստոս.

Ռթալեա իլէ Ալէմանեա պէյնին-տէ թէճավուզի վէ թէհաֆֆուզի պիր ահտնամէ իմզալանմըշ օլտուղու-նու Ցէյլի թէլէկրաֆ զաղէթասը եա-զըյօր։

Ֆրանսըզ վէքիլէրի, եարըն Տուպլին շէհրինտէն եօլա չըգըյօր-լար։

Պոսթօն (Ամերիգա) 27 օգոս.

Շըմէն տը ֆէր իւզերինէ պիր գա-զա օլուպ, 25 քիշի եօլմուշ վէ 30 քիշիտէ սագամըլանմըշ տըր։

Բօմա 28 օգոստոս.

Ռթալեա Մէմալէքինտէ պուլու-նան Էնթերնասիոնալ ճէմիյէթի դօ-միթէլերի լաղվ օլունմուշլար։

Պիւքրէշ 28 օգոստոս.

Պիւթիւն մէմալիքտէ ասայիշի հալ հիւքմ իտէյօր։

Փարիս 28 օգոստոս.

Ֆրդալար կիւնտէն կիւնէ ճէսա-մէթ քէսպ իտէյօրլար։

Փարիս 28 օգոստոս.

Մ. Թիէր Թէմոիտի ըկյասէթի հագդընտա դօմիսիօնուն Թէրթիպ կյ-լէտիյի բաբօրթօ, միլլէթ մէճլիսինտէ օգունմուշ տուր։ Դօմիսիօնու մէզ-քիւր, պիր գանուն լայիհասը թէք-լիֆ իտիյօր։ Լայիհայի մէզքիւրէյէ նա-զարէն, հիւքիւմէթի իճրայիյէ ըէյ-սինին, ճիւմհուրիյէթ ըէյիսի իւն-վանընը հայիզ պիրլէ, քէնտի հիւքմ ու սելահիյէթի, միլլէթ մէճլիսինին հիւքմի թահթընտա օլարագ իճրա ի-տէճէք, վէ ըէյիսի ճիւմհուրիյէթ, գանունլար նէշր ու իլան վէ մէրի իւլ իճրա օլմասընա տիգդաթ վէ ի-թինա էյլէյէճէք, վէ ըէյիսի միւշա-րիլէհյ, միլլէթ մէճլիսինին թէճէմ-միւ էյլէտիյի մահէլլտէ իգամէթ ի-տէճէք, վէ եվ վէլճէ խաղերի օլմայա-րագ, մէճլիստէ օլան միւզաքերէա-թա հազըր պուլունապիլէճէք, վէ միլլէթ մէճլիսինէ մէսուլ օլան վ իւ-քելայը նասպ վէ ազլ էյլէյէճէք տիր։ Ըէյիս տախի մէսուլ տուր։

Մէզքիւր գանուն լայիհասընդն թէրթիպինտէն էվ վէլ օլան զ իւ իւմ-լեր, միլլէթ մէճլիսինին, նիզամաթ վազը սելահիյէթինի իճրայէ հագգ վերիրիյօրլար իտի։ Ֆագաթ անճագ վուգուռաթլար, հիւքմիւ մէզքիւրիւն իճրասընա մանի օլտուլար։

Մ. Տիւֆօր, հէյեթի վիւքելա թարաֆընտան, մէզքիւր զ իւ իւմլերէ, Մ. Թիէրին իճրա էյլէտիյի իրտանթը աղ իմէյի վէ պիւթիւն մէմալիքին էմնիյէթինէ մաղհար օլմագ իչին իպրաղ էյլէտիյի թէէմինաթը հավի օլան պիր պէնտին տախի իլավէսի թալէպ իտէյօր։

Պու պապտէ օլան "միւսլահասա չարշամպա կիւնէ պրագըլմըշ տըր։

Լիրայի Օսմ. 100 զրշ. հիսապը իլէ.

Ինկիլիզ լիրասը	109—4 փր.
Ֆրանսըզ ալթունու	87—12 »
Բօլ	88—35 »
Գրըմից ալթունու	51—23 »
Պէյաղ Մէճիտիյէ (ֆարգը)	— »
Պէշլիք վէ մէթալիք (ֆարգը)	105—12 »
Պաղըր	117—30 »

Ղ.ԱԼԱԹԱ ԲԻԱԶԱՍԸ

Գուբօնլարը քէսիլմիշ.

Օգոս.	17 Ախշամ զաբանտը	50-18
»	18 Սապահ աչըլտը	50-22

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ՄԻԹԷՆԷՎԻՑԷ

Ֆէխամէթլու տէվլէթլու խը-տիֆի Մըսը հագրէթլերինին տա-մասը տէվլէթլու Մէնսուր բաշա հագրէթլերի։ Եարընքի բէրշէմպէ կիւնիւ Մահրուսէ նամ վաբօրու մախ-սուսպէ իսկէնտէրիյէ ճանիպինէ աղ ի-մէթ իտէճէյի իշիտիլմիշ տիր։

— Պէյօղլու էհալիսինին խայ-լի քէսան խմզասը իլէ, Թէբէ պա-շընտա պիր պահճէի ումումի ինչա-սընը խմիտա եօլլու զամը հագրէ-թի Սատարէթբէնահիյէ պիր արզու-հալ թագտիմ էյլէտիյի վէ միւշարի-լէյհ հագրէթլերի ճանիպինտէն մի-սատէի ալիյէ պույրուլմասընդն մէ-մուլ իտուկի Ֆար տիւ Պոսֆօրտա մուհարրէր տիր։

— Վարնատան Բուսճուղա կիտէն եօլ խայլի ադճէ վէ վագըթ սար-ֆընա սէպէպ օլտուղտան սոզրա, պու տէֆտա բէսիտէի խիթամ օլուպ, չիֆթճիլերին խօշնուտիյէթինէ պատի օլմուշ վէ Թարիդի մէզքիւրուն ու-զունլուղու 7 պին արշըն օլտուղու աղնաշըլմըշ տըր։

— Հայտար բաշա իլէ Վէրտիվէն քէյիւ արասընտա իրմիտ շըմէն տը ֆէրի իչին խայլի ամէլէ իշլէմէքտէ օլուպ, ֆագաթ ամէլիյաթը թիւրա-պիյէ իչին օլան թօբրագլարը նագ-լի իչին լաղըմ օլան ուֆագ արա-պալար պուլունմատըդը սէպէպլէ, եշէքլեր իլէ թօբրագ թաշը թաթըրըլ-մագտա օլտուղու իշիտիլիյօր։

— Պու կիւնլերտէ Գարա տէնիզ իլէ Ազագ տէնիզինտէն էլլի գատար սէֆինէ կէլիպ, Թարապիա վէ Ռու-մուր եերի բիշկեահընտա գարանթի-նա պէքլէյօրլար։

Ումուր եերինտէ մուվագգաթէն պիր սըհհիյէ իտարէսի թէշքիլ օլուն-մուշ տուր։

— Մալթա ճէզիրէսինտէ, Գա-բա տէնիզտէն կէլէն սէֆինէլեր իչին 21 կիւն վէ Սթանպօլտան կէլէն կիմի-լեր իչին 11 կիւն գարանթինա թու-թուլտուղու Գալաթատա քեպին ին-կիլիզ դօնսօլօսխանէսինէ խապեր վէ-րիլմիշ տիր։

— Զըգան ճիւմա իրթէսի կիւ-նիւ, Գալաթատա թօբճուլար սօգա-ղընտա սէրիսօշուն պիրի, թրամվայ արապալարըն արապաճըսը չօղ պա-ղըրմըշ իսէտէ, պիր այագ կէրի կիթմէքլէ գուրթուլուր իքէն, կիթ-մէտիյինտէն, արապա չըղնամըշ վէ տէր հալ էօլմուշ տիր։

— Բաղար կիճէսի Բանկալթի ճի-վարընտա Նիշան թաշը տէնիզէն նամ մահէլլտէ կուամէլլի բաշանդն խա-նէսինտէն աթէշ ղուհուր իլէ, էթրա-ֆընտա սայիր խանէ պուլունմատըդը-տան, եալ ընըղ խանէի մէզքիւր եա-նըպ պասըլմըշ տըր։

— Սէլանիքտէն Գուրիէ տ'Օրիա-նա եաղըլտըդընա նազարէն, Մ. Պա-րիօլայա հավալէ օլունան շըմէնտրֆէր ամէլիյաթը քէմալի կէրմի իւզրէ իճրա օլունմագտա օլուպ, պիր չօղ վաբօրլար, շըմէն տը ֆէրի իղթիպա օ-լան էտէվաթը բէյ տէր բէյ շէհրի մէզքուրի նագլ էյլէմէքտէ տիրլեր։ Ցահա կէչէն հաֆթա էրիս նամ վա-բօր, 400 թօնս շըմէն տը ֆէր տէմիր-լերինի կէթիրմիշ տիր,

Մ. Պարիօլա, սէպտէմբեր 15 ինէ գատար սէքսէն քիլօմէթրօ մէսաֆէ-տէ եարընլան շըմէն տը ֆէրի իշլէ-թէճէք, վէ մէմուլ տուր քի, յուն-վարըն իսպիտասընտա արասպա գա-թարլարը Զաթալճայա գատար կիտէ-ճէքլեր տիր։

Մալիմ տիւր քի, Մ. Պարիօլա-նըն իլթիզամ էյլէտիյի շիւպէ 200 քիլօմէթրօ մըղտարը մէսաֆէ օլուպ, Սէլանիքտէն պաշլայարագ, Սքօբիա-յա գատար ուզանաճագ տըր։

— Շըմէն տը ֆէրին ինչասը իշլէն նարը գաբու իլէ Սիրքէճի իսկէլէսի արասընտա պուլունան խանէլերին պէ-տէլի թաղմին օլունմագտա օլուպ, պու իշ օն պէշ կիւնէ գատար թէք-միլ օլաճագ տըր։ Խանէ հէտմինէ վէ ամէլիյաթը թիւրապիյէյէ պէտ վէ միւպաշէրէթ օլունմուշ տուր։

Մէրգումի խանէ սահիպլերինէ, վատէսիզ օլարագ, հիւքիւմէթ թա-բաֆընտան պէտէլ ադճէ թէէտիյէ օլունույօր։

— Էտիրնէտէն Գուրիէ տ'Օրիանա եաղըլտըդընա կէօրէ, Զէրքէսլեր Քէշանը պիր թիւճարը սոյուպ, 20 պին ղուրուշլուգ էմթաասընը աչըպ կէօթիւրախքլերի կիպի, կէչէնլերտէ Լյոիրնէտէն կէլէն բօսֆթա իւզերինէ, եինէ Զէրքես հայտուտլարը հիւճիմ պիրլէ, չանթալարը աչըպ, քէնտի-լերին իսթէտիյի պիր շէյ պուլամա-տըդլարընտան, բօսֆթաճըյը եօլա գոյմուշլար, վէ Կէլիպոլի միւթէ-սարրըֆլըդը ճանիպինտէն 12 նէֆէր զապթիյէ օղ ճիվարա սէվգ օլուն-մուշ վէ ֆէրտասը կիւնիւ իւչ Զէրքես եկէ կէչմիշ տիր։

Պու հայտուտլար Հօճա Զէչմէ տէնիզէն գարիյէտէ պիր մահէլլի մախսուս բէյտա իթմիշ օլտուգլարընտան, Թահսին բաշա գարիյէ մէզ-քիւրէտէ պիր պէօյիւք դօլմու զապ-թիյէ դրագմըշ տըր։ Թէքիրտաղ ճի-վարընտա տախի տիկեր պիր կիւրուհ հայտուտ օլտուղու զանն օլունույօր։

— Պէյլինտէ պասըլան կաղէթ տը լա Գրօա նամ զաղէթա, Բօմատա պու-լունան մուխպիրինտէն թէէմին օլա-լագ, ըրէնս տը Պիզմարգըն, բրօ-բականտա մէճլիսինէ շու ամթիսէքի պէյանաթը իրսալ էյլէմիշ օլտուղու-նու պիլտիրիր։ Շէօյլէ քի, "Եէնի Բա-բա, քիլիսէնին Նիզամաթընա թէվ-ֆիգան ինթիսապ օլմատըդճա, Բրու-սիա հիւքիւմէթի, անընն ինթիսապը-նա թաստիգ իթմէյէճէք տիր։"

— Զաթը հագրէթի Սատարէթ-բէնահինին սիհհէթ ու աֆիյէթի, հէ-ման քեամիլէն պէր քէմալ պուլու-նուպ, տէվայիրի մուխթէլիֆէտէն վարիտ օլան քեաֆիֆէի էվրաղը պիր դաչ կիւնտէն պէրու թէտգիգ վէ մուայէնէյէ պաշլամը չ օլտուղու, վէ աթըպպանընն նասիհաթը իւզէրէ։ Սեպտեմբեր 15 է տօղրու Պապը ա-լէյի թէշրիֆ պույուրաճագլարը սեյ-լենմէքտէ տիր։

— Զըգան ճիւմա իրթէսի կիւնի, գայըդ եարըշը միւնասէպէթի իլէ, Պէօյիւք ատանընն քեաֆիֆէի խանէլերի պայրագլար իլէ տօնատըլմըշ վէ պիր չօղ մահէլլերտէ մուղիգա պանտա-լարը նազմէսագ օլուպ, բիյաչա վէ իսկէլէտէ խայլի իզտիհամ վէ ճէմի-յէթ պուլունմուշ վէ Պէօյիւք ատա-նընն իսկէլէսինտէ պիր ֆիւթուհաթ քեմերի եաբըլմըշ իտի։ Տէնիզ թա-բաֆը տախի կիւզել պիր մէնզարա է կէօրիւնմէքտէ իտի. շէօյլէ քի, եիւզ լերճէ սանտալլար վէ գայըդլար վաբօրլար սանճագլար իլէ տօնատըլ-օլտուղու հալտէ, ատալարընն էօնիւն-տէ կէղինմէքտէ իտիլեր։ Պու գատար գայըդլար իչինտէ, Ֆրանսա սէֆի-րինին բաքիպ օլտուղու Գոս նամ գարաղոլ վաբօրու իլէ ինկիլիզ սէֆի-րի Մ. Էլիսթ ճէնապլէրի, տէ ունդ-տէ պուլունտուղու հալտէ, ինկիլիզ գարաղոլ կէմիսի կէօրիւնմէքտէ իտի։

Գայըդ եարըշը բէք միւքէ մէլ սուրէթտէ իճրա օլուպ, հիչ պիր կէօնա ույղունսուզլուգ վուգու պուլ-մամըշ տըր։

Բօմա 14 օգոստոս.

Ֆուրնալ տը Բոմ նամ զաղէթա, միւհիմ պիր հավատիս վերիյօր քի, խայլի իթթիֆագլարա սէպէպ օլմուշ տուր, խուսուսի իլէ, Ֆիւրսիի շէրի-ֆին մէնաֆի վէ իմթիյազաթընը թա-սահուպ իթմէք խըտմէթինտէ պու-լունան զաղէթալար թարաֆընտան։ Մատտէ, տօղուզունճու Պիոսուն խա-լէֆինին ինթիխապընը, քեաֆիֆէի տինտարան թարաֆընտան գուրայա վազ օլունմասը տըր։ Բաբա լյոիս-թիլիք գայիտէի տինդյէսինտէն տօղա-յը իզհարը թէքէպպիւր իլէ, հարա-քեաթը իսթիքլալիյէյէ գարշը պիր թէտպիրի գավի իլէ ճէնքէշմէք իս-թէյօր։ Էկէրչի պու հավատիս սա-հիհ իսէ, շիմտիյէ գատար իճրա օ-լունան շէյլեր մահվ ու նապէտիտ օլաճագ տըր։

Վէ պունուն իչին իթթիխաղ օ-լունան թէտպիր բէք գօլայ պիր շէյ տիր, շէօյլէ քի, Ֆիւրսիի շէրիֆ միւնհալլ օլտուղու իլանը կիւնիւն-տէն, հէր պէլտէտէ պիրեր տէֆթեր վազ օլունաճագ, վէ պիր այ միւտ-տէթ աչըդ գալաճագ օլան մէզքիւր տէֆթերտէ, տինտարան, մէմլէքէթ վէ ճինս վէ սինն ֆարգը արանմայա-րագ, քէնտի ըէյլերինի պէյան իտէ-ճէքլեր. պատէհու պու տէֆթերլեր բիսդոպոսլարա թէսլիմ օլունուպ, օնլար տախի գարտինալ մէճլիսինէ իթա իտէճէքլեր վէ գարտինալ մէճ-լիսի տախի։" դուրալարը սայրպ, միւնթէխապը թաստիգ վէ իլան էյ-լէյէճէք իմիշ։

Շէհիր էմանէթինին խատէմէսի էլպիսէ պահասընտան տօլայը, 2280 զուրուշլուգ թէրզի Պօղոս իսմինէ օլարագ պիր ատտ սէրկի զայ օլուպ, հէր քիմին եէտտինտէ պուլունուրսա պաթթալ հիւքմինտէ թու-թուլաճաղը էմանէթի միւշարիյէյհայէ պա իսթիտա պէյան օլունմուշ օլտուղու պի-լինմէք իւզրէ իլան օլունուր։

Մէզքիւր սէրկիյի պուլան քիմէնէ, Օսմանլյէ ճամիսի գաբուսունտա թէրզի Գօյուն օղլունուն տիւքքեանընա կէթիր-մէսի ըէճա օլունուր։

Վիչէն Մարտիրոսեան

ՄԷԾՄՈՒԱՑԸ ՀԱՎԱՏԻՍ

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Վարդուհեան ընկերութեան Հիմնադիրք, կը ծանուցանեն յարգոյ ազգայնոց որ իրենց կանոնագրութիւնն յետ երկար եւ անաչառ քննութենէ յանձնած էին ազգային դիւանատան, այսինքն բարձրագոյն ժողովը երկոտասանից, նաեւ հոն հնգետասան աւուրն խիստ վերաքննութեան ենթակայ ըլլալէն վերջը, ժողովը ամբողջապէս վաւերացոյց վերոյիշեալ կանոնագրութիւնն եւ իրենց բաժանորդագրութեամբն մասնակից եղան Վարդուհեան ընկերութեան, արդ կը խնդրուի ձեզմէ թէ տիտղոսակիրք եւ թէ համաքաղաքացիք ի ներկայանալն ի վարժարանն Սրբոյ Ոսկեբերան եկեղեցւոյն 15 օգոստոս ուր պաշտօնատարներէն ոմանք հոն ներկայ են ձեր անունները հաւասարութեան տետրակին մէջ արձանագրելու եւ որով դուք եւս կը մասնակցիք Վարդուհեան ընկերութեան։

Հոս ընկերութեանս բաժանորդագիրներն վճարած ընկերաց եւ ընկերուհեաց անուններն կը հրատարակենք եւ չաբթէ չաբաթ պիտի շարունակենք մինչեւ ընդհանուր ժողով։

Առժամանակեայ Ատենապետ
Անտոն Ս. Պիւքմէճեան
Առժամանակեայ Ատենադպիր
Ցարութիւն Ե. Պրոյեան

Ցանկ ընկերաց եւ ընկերուհեաց անուանց եւ բաժնից.

	Բաժին		Բաժին
Անտոն Ս. Պիւքմէճ.	1	Յովսէփ Ապտուլլ.	3
Անտոն Յ. Զիլբոյէ.	1	Յակոբ Բուլճուեա.	1
Անտոն Ասկէրեան	1	Յակոբ Ասկէրեան	1
Անտոն Ամպէրեան	1	Յովհաննէս Փիլիպ.	1
Արիստակէս Ոսկե.	1	Յակոբ Յ. Ճէլալեա.	1
Արշակ Ասկէրեան	1	Յարութիւն Ե. Պրո.	1
Գրիգոր Զ. Պիւքմէ.	1	Պօղոս Բէքմէզեա.	1
Գրիգոր Միլեան	1	Պօղոս Ասկէրեան	1
Գէորգ Զամիչեան	1	Պետրոս Կիւրէղեա.	1
Գէորգ Ռ. Ապտուլ.	5	Պետրոս Սամանճը	3
Գէորգ Ապ. Սամա.	5	Ռափայէլ Նազարէ.	1
Զենոբ Մրսրլեան	1	Ստեփան Օղուզլու.	1
Զենոբ Հիսարլեան	1	Ստեփան Եաղըճե.	1
Իտկար Տիւզեան	1	Ստեփան Ապտուլ.	1
Թագուհի Աղջիկե.	1	Տ. Սերինա Սաման.	4
Խոսրով Ասկէրեան	1	Վիչէն Ս. Մուրատ.	1
Տ. Հռոփիկ Աղջիկ.	1	Վիչէն Սանտալճ.	1
Հերոնիմոս Սամու.	1	Վիչէն Ապտուլլա.	5
Ճանիկ Թաղիկեան	1	Տիկին Վերոնիքա Ճէլալեան	1
Մկրտիչ Մուրատե.	1	Վիչէն Բէքմէզեա.	1
Մեսրոպ Սամուէլ.	1	Տ. Տիւրիւկ Հէքիմ.	1
Միքայէլ Ասկէրե.	1	Տ. Մարիձա Լութ.	1
Տ. Մարիձա Լութ.	1	Փերոզբէ Աւետիս.	1
Օ. » Մարուշ.	4	Օ. Իսկէնտէրեան	2
Օ. Մաիամ Պաստա.	1	Օ. Լուցիկ Ապտուլ.	1
Օ. Մարիոնքա Մալ.	1	Պէտրոս Շէվրանե.	1
Յակոբ Աղջիկեան	1	Միքայէլ Ալիշան	1
		Բաժին	76

Վարդուհեան նորահիմն ընկերութիւնը Հասարակութենէն եւ մանաւանդ յարդի ուսումնական երիտասարդաց մեծ ուրախութեամբ ընդունուեցաւ, եւ իւրաքանչիւր ոք յազդասիրաց՝ իւր կարողութեան չափ, զանի բաժանորդագրութեամբը պատուեց. — չնորհակալ եմք։ Սակայն զարմանալիք չէ, վասն զի ժողովուրդը միշտ զնոր սկսած գործ մի հրճուանօք կ'ընդունի, կամ եւս կը ծաղրէ զայն, ափսո՛ս, ազգերնուս մէջ այս երկու վերոյիշեալ դասակարգութեան վերաբերող անձինքներ ալ կան։ Առաջինք, այսինքն անունք որ ազգասիրութիւնն ու ազգն ամենէն վեր կը դասեն, առաջինք, ըսի, խելամուտ ու փորձ մարդիկ լինելով՝ չ'երկբայեցին, չըվարանեցան։ Իսկ երկրորդք, այս է անունք որ կը պնդեն տարապարտուց թէ իրենցմէ գիտուն ո՛չ երբէք յաշխարհի կրընայ գտնուիլ, փա՛ռք Աստուծոյ՝ սակաւաթիւ ըլլալուն ու ժողովրդեան՝ իւրեանց մնոտի, յիմարական ճառաբանութիւններն լսել տալու պատիւն չ'ունենալով, մեզ (այսինքն ընկերութեան «վաստակաբեկ» հիմնադրաց) մեծ չարիքներ չկարացին հասցընել, թէպէտեւ ի սկզբան քիչ մը նոցա՝ առակ նշաւակի եղանք, բայց հոգ չ'է. բաւական է որ Ուսումնասէր քանաւոր մարդիկներ ընկերութեանս ծոցն ունենանք. եւ մինչեւ ցարդ սխալած չ'եմք, ըստ իմ կարծեացս։

Հիմա գանք անձնական ու գաղտնի բիւրաւոր խոսմանց՝ որոց արդէն իսկ ականջ չ'էինք դրած, զի աչքերնուս առջեւ բազում աղէտալի օրինակներ ունէինք։

Առած մի է որ կ'ըսէ՝ «Ո՛չ խօսք, ա՛յլ գործ» եւ իրաւունք ալ ունի, որովհետեւ դիւրին է, ինչպէս որ տեսանք, «մեծաքանեն՝ խօսքն, եւ կատարեն» յոյժ դժուարին անոնց՝ որոց համար «անձնականն է յառաջ զազգայինն»։

Այսպիսի արգելքներ ունենալ պէտք էր մեզ, զի գործերնուս վրայ հաստատուն ըլլայինք։

Միթէ, «ո՞վ ազգայինք,» ազգի մը հիմունքն՝ մեծամե՞ծք են թէ չէ ժողովուրդն։ Հարուստն ի հարկէ առաջնոց իրաւունք կուտայ, իրեն այնպէս կը պատշաճի. եթէ պարզ քաղաքացւոյն կարծիքն կ'ուզենք իմանալ, նա պիտի անշուշտ պատասխանէ մեզ՝ թէ «ազգի մը ծաղկելուն մեծնալուն պատճառ՝ ժողովուրդն է.» իրաւունք ալ ունի, որովհետեւ, եթէ ազգի մը պատուոյն օտար թշնամի ազգ մը դպչի, ո՞վ է յազնուականաց որ առաջին կարգի վրայ թշնամւոյն դէմ կըռվի ու կորզէ (բաղում անգամս ակամայ զինուց) զյաղթութիւնն։ Բայց ձեզ կը հարցնեմ՝ ո՞ւր է հիմակ իրաւունք.— ի խրճիթս միայն։ Միթէ իրաւունք է գողունի յափշտակել զազգօգուտ գործ մի զանիկայ մտածողաց ձեռքէն, ըսելով թէ «մենք ալ այսպիսի խորհուրդ մ'ունէինք»։ Այս տողս լոկ բաւական պատճառ կը սեպեն իւրեանց ընդդէմ օրինաց ազգաց ըրած յափշտակութիւններուն։ (՝ ՝ ՝)

Ո՛չ, ո՛չ. Աստուծոյ առջեւ պզտիկ ու մեծ, աղքատ ու հարուստ միօրինակ կը դատուին։

Ուրեմն մենք ալ հիմնադիրքս կը դիմենք ի վերջին վայրկենի խեղճութեանց՝ վշտացելոց ու մխիթարութիւն ամենեցուն տուող հօր եւ ժողովրդեան, քանզի, ի՞նչպէս եւ վերն ըսինք, «ազգի միոյ հաստատութեան ու յարատեւութեան միայնակ պատճառն ու հիմն է» նա, եւ ոչ այն ընչաչատ ռամիկ հարուստներն որ՝ «յերկինս՝ Աստուած, յերկրի՝ ոսկի» առածէն վառեալ իրենք զիրենք իրաւանց «ակն» կը կարծեն։ Ո՛րպիսի սխալ գաղափար. տգիտութիւն միայն է արմատ չարեաց ու վնասուց զորս կը կրէ եղկելին ազգն մեր։ Թո՛ղ յոյսերնին կտրեն մեզմէ ասկից վերջն անունք որ չողոքորթ բանիւք ու խօսքերով զմեզ՝ հիմնադիրքս վհատեցընել եւ հետեւաբար թոյլցնել կը փափաքէին կը ջանային։ Որովհետեւ որոշեր ենք, մինչեւ ցմահ մեր աչքերնուս ամէն բան առեր ենք. ըստ այսմ գործ տեսնան անոնք։

Ո՛վ երիտասարդ ժողովրդականք, մի՛ վախնաք ամենեւին. միայն մեզ օգնեցէք, եւ մնացածը կ'ընեմք, կամ ինքնիրենը կը կատարուի. մինչեւ հիմայ ըրած օգնութիւնդ բաւական չէ մեր մտացած գործին հաստատութեանը. յիրաւի գործառնութիւնիս հաստատուն է, բայց դեռ բաւական շատ թշնամիներ կը ներկայանան ամէն օր մեզ, եւ ուզածնին ընդունած, (այս է յաղթուած) ետ կը դառնան։

Աստուա՛ծ մեզ օգնէ եւ մեր սրբազան յայտնի օգուտացոյց ձեռնարկութեանս մէջ։

Կ. Պոլիս 16/28 Օգոստ. 1871.

Մին յութ Հիմնադրեաց Վարդուհեան Ընկերութեանս.
Յակոբ Ա. Ճէլալեան

ՍԱՀԻՊԻ ՄԷՍՈՒԼՈՒ ՂԱԶԷԹԱ
ՑՈՎԱԿԻՄ ԹԻԼՊԷՆՏՃԵԱՆ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ
ՍԱՄՈՒԷԼ Ղ. ՊԱՐՏԻԶՊԱՆԵԱՆ
ԵՈՒՍՈՒՖԵԱՆ ԽԱՆ ԹԻՒ 2

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՑԷ

1871 Օգոստոս 18 չարշամպա կիւնիւնտէն իթիպարէն.

ԵԷՎՄԻՑԷ ՔԷՕԲՐԻՒՑԷ ԻՆԷՆ ՎԱԲՕՐԼԱՐ

ՐՈՒՄԷԼԻ ՎԷ ԱՆԱՏՕԼ ԳԸՑԸԼԱՐԸ ՊԻՐԼԻՔՏԷ

Եէնիճամի այաբը. Ալաթու.	Վաքր. Նօ.	
11	1	Եէնիմահալլէտէն Պէօյի. Թարապ. Պէյգ. Եէնի. Միրկ. Ր. Հիասար։
11 15	25	Եէնիմահալլէտէն Մէզար. Պէօյիւ. Թարապ. Եէնի. Միր. Ր. Հիսար Պէպ. Պէպէքտէն Արնա. 2 հնճի վաքրունա իխթիլաթ իտէճէկի։
12	20	Մէզար. Պէօյիւ. Թարապ. Եէնիք. Սթէն. Միր. Ր. Հիս. Պէպէ։
12 30	21	Եէնիմահալլէ. Պէօյիւ. Թարապ. Եէնի. Միրկ. Ր. Հիս. Պէպէ. Վանի։
1 15	19	Եէնիմահալլէտէն Մէզար. Պէօյիւ. Թարապ. Եէնիք. ճիւմա կիւնլէրի Միր. Ր. Հիս. Պէպէ։
1 30	23	Ր. վէ Ա. Գավագ. Պէօյիւգ. Թարապ. Եէնիգ. Միրկ. Ր. Հիս. Պէպէ. Օրթա. ճիւմաատան մատա։
2 30	18	Եէնի. Պէօյիւ. Թարա. Եէնի. Սթէն. Միր. Ր. Հիս. Արնա. Օրթ. Պէշիկ.
3 15	25	Եէնիմա. Մէզար. Պէյիւք. Թարապ. Եէնի. Միրկ. Ր. Հիս. Պէպէգ. Արնա. Գուրու. Օրթա. Պէշիկ. Գապա։
4	20	Մէզար. Պէօյիւ. Թարա. Եէնիգ. Սթէն. Միր. Ր. Հիս. Պէպէ Արնա. ճիւմա կիւնլէրի Գուրու. Օրթա. Պէշիկթաշա։
5 15	19	Պէօյիւ. Թարապ. Եէնիգ. Միր. Ր. Հիս. Արնա. Գուր. Օրթա. Պէշիկ.
6 15	4	Եէնիմ. Պէօյիւ. Թարապ. Պէյգ. Եէնիգ. Միրկ. Գանլ. Ր. Հիս. Գանտ. Արնա. Պէյլէր. Օրթա. Գուզ. Պէշիկ. Իսկ։
8 30	23	Եէնիմ. Մէզար. Պէօյիւ. Թարապ. Պէյգ. Եէնիգ. Միրկ. Ր. Հիսար Պէպէ. Արնա. Գուրու. Օրթա. Պէշիկ. Գապա։
9 30	6	Պէօյիւ. Թարապ. Եէնիգ. Միր. Ր. Հիս Արնա. Պէյլէր. Օրթա. Պէշիկ. ճիւմա կիւնլէրի սաաթ օն պուչուգտա պիր վաքր Մէզարպուրնունտան հարէքէթլէ Պէյիւ. Պէյգօղ Միրկիւն Արնա. Օրթա. Պէշիկթաշա ուղրայըպ քէօբրիւյէ ինէճէգ տիր։

ԱՐՆԱՎՈՒԹՔԷՕՑ ԹԱՐԻԳԻ

11 45	3	Արնա. Գուրուչ. Օրթա. Պէշիկթաշ։
12 15	4	Պէպէգտէն Արնա. Գուրուչ. Օրթա. Պէշիկ. Գապաթաշ։
1	6	» » » » »
1 30	1	» » » »
2	3	Արնա. Գուրու. Օրթա. Պէշիկ. Գապա։
2 45	4	» » » » »
5	21	» » » » » ճիւմա կիւնլէրինտէն մատա.
10 15	3	Արնա. տօղրու Քէօբրիւյէ։
11	5	» » »

ԱՆԱՏՕԼ ԹԱՐԻԳԻ

11 45	22	Պէյգօղ. Բաշապ. Բիքթաշա. Գանլ. Ա. Հիս. Գանտ. Վանի. Զէն. Պէյլէր. Գուզկ։
12	5	Վանի Զէնկ. Պէյլէր. Գուզ. Գապա։
12 45	28	Պէյգ. Բաշա. Գանլ. Ա. Հիս. Վանի. Զէնկ. Պէյլէր. Գուզկ։
1 30	17	Պէօյիւ. Թարապ. Պէյգ. Բաշապ. Գանլ. Ա. Հիս. Գանտ. Վանի. Զէն. Պէյլէր Գուզ. ճումաալարը պիր պուչուգտա։
2 30	11	Պէօյիւ. Պէյգ. Բաշապ. Գանլ. Ա. Հիս. Վանի. Զէնկէլ. Պէյլէր. Գուզ. ճումաատան մատա։
4	28	Պէյգ. Բաշա. Բիքթաբաշա. Գանլ. Ա. Հիս. Գանտ. Վանի. Զէնկէլ. Պէյլէր. ճիւմաատան մատա։
9	22	Պէօյիւ. Պէյգ. Բաշապ. Գանլ. Ա. Հիս. Գանտ. Վանի. Զէնկէ. Պէյլ. Գուզ. Իսկ. ճիւմաա կիւնլէրի Բիքթաբաշա։

ԵԵՎՄԻՑԷ ՔԷՕԲՐԻՒՏԷՆ ՊՕՂԱԶ ԻԶԻՆԷ ՐՈՒՄԷԼԻ ՎԷ ԱՆԱՏՕԼՈՒ ԳԸՑԸԼԱՐԸ ՊԻՐԼԻՔՏԷ

1	25	Պէշիկ. Օրթա. Արնա. Պէպէ. Ր. Հիս. Միր. Եէնիք. Թարապ. Պէօյիւ. Մէզար. Եէնիմ։
1 15	5	Գապա. Իսկ. Պէշիկ. Գուզկ. Օրթա. Պէյլէր. Արնա. Գանտ. Ր. Հիս. Գանլ. Միր. Եէնի. Պէյգ. Թարապ. Պէօյիւ. Եէնիմ։
2 15	20	Պէշիկ. Օրթա. Գուրու. Արնա. Ր. Հիս. Միրկ. Եէնի. Թարապ. Պէօ. Մէզարպուրնու։
3 30	19	Գապա. Պէշիկ. Օրթա. Արնա. Ր. Հիս. Միրկ. Եէնի. Թարապ. Պէօյ. ճիւմաալարը 3 տէ Պէյլէրպէյլինէ տախի։
5	23	Պէշիկ. Օրթա. Արնա. Պէպ. Ր. Հիս. Միր. Եէնիգ. Պէյգ. Թարապա Պէյիւ. Մէզարպ. Եէնիմ։
6 30	22	Պէշիկ. Օրթա. Պէյլէր. Արնա. Ր. Հիս. Միր. Եէնի. Թարապ. Պէօյիւ։
7 30	6	Պէշիկ. Օրթա. Արնա. Ր. Հիս Միր. Եէնի. Թարապ. Պէօյիւ։
9	21	Արնա. Պէպ. Ր. Հիս. Միր. Եէնի. Թարապ. Պէօյիւ. Մէզար. Եէնիմ։
10	19	Եէնիգ. Թարապ. Պէօյի. Մէզար. Եէնի. ճիւմ. Պէպ. Միր. Գավաղլար։
10 15	25	Պէպէ. Միրկ. Եէնիգ. Թարապ. Պէօյիւ. Մէզար. Գավաղլար ճիւմաալարտան մատա։
10 20	1	Ր. Հիս. Միր. Եէնի. Պէյգ. Թարա. Պէօյիւ. Եէնիմա։
10 30	20	Պէպ. Ր. Հիս. Միր. Սթէն. Եէնի. Թար. Պէօյիւ. Մէզար. ճումաա. մատա։
10 45	18	Պէշի. Օրթա. Արնա. Միր. Եէնի. Թարա. Պէօյի. Եէնիմ. ճիւմաա. Սթէն։
11	23	Գուրուչ. Պէպէ. Ր. Հիս. Միրկ. Եէնիգ. Թարապ. Պէօյիւ. Մէզար։

Հէր ճիւմա կիւնլէրի մախսուսի պիր վաքր տահա սաաթ 4տէ Քէօբրիւտէն հարէքէթլէ Պէշիկ. Օրթա. Արնա. Ր. Հիս. Միրկ. Եէնիք. Թարապ. ուղրայարագ Պէօյիւք. կիտէճէք տիր։ Այնի վաքր սաաթ 7 3/4 չէյրէք կէչէրէք Պէօյիւքտէրէտէն հարէքէթլէ ելնէ մէզքիւր իսկէլէլէրէ ուղրայարագ Քէօբրիւյէ ավտէթ իտէճէք տիր։

ԱՐՆԱՎՈՒԹՔԷՕՑ ԹԱՐԻԳԻ

12 45	1	Գուրուչ. Արնա։
1	3	Օրթա. Պէյլէր. Արնա։
1 45	4	Պէշիկթա. Արնա։
9 20	3	Պէշիկթ. Օրթա. Գուրուչ. Արնա։
10	4	Գապաթ. Պէշիկ. Օրթա. Գուրուչ. Արնա։
11 5	3	Գապաթ. Պէշիկ. Օրթա. Արնա։
11 25	6	Պէշիկ. Օրթա. Գուրուչ. Արնա։
11 45	4	Պէշիկ. Օրթա. Արնա։

ԱՆԱՏՕԼ ԹԱՐԻԳԻ

2 15	28	Իսկ. Գուզ. Պէյլէր. Զէնկ. Վանի. Գանտ. Ա. Հիս. Գանլ. Բաշապ. Պէյգ. ճիւմաալարը Պէօյիւ. վէ Բիքթաբաշա։
4	21	Պէշիկ. Գուզ. Պէյլէր. Արնա. ճիւմաատան մատա։
9	17	Գուզկ. Պէյլէր. Զէնկ. Վանի. Գանտ. Ա. Հիս. Գանլ. Բաշ. Պէյգ. Թարապ. Պէօյիւ։
9 45	11	Գուզկ. Պէյլէր. Զէնկէլ. Վանի. Ա. Հիս. Գանլ. Բաշապա. Պէյգօղ Թարապ. Պէօյիւ. ճումաալարը 10 տա։
10 30	28	Պէյլէր. Զէկէլ. Վանի. Գանտ. Ա. Հիս. Գանլ. Բիքթաբաշա. Բաշապ. Պէյգ. ճումաատան մատա։
11	22	Գուզկ. Պէյլէր. Զէնկէլ. Վանի. Ա. Հիս. Գանլ. Բաշապ. Պէյգօզ։
11 30	5	Գապաթ. Գուզկ. Պէյլէր. Զէնկէլ. Վանի։